

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου
Διοικήσεως για τον αναπεμφθέντα νόμο «Ο περί του Ελέγχου της Ανάληψης
Εργασίας στον Ιδιωτικό Τομέα από Πρώην Κρατικούς Αξιωματούχους και
Δικαστές και Ορισμένους Πρώην Υπαλλήλους του Δημοσίου και του Ευρύτερου
Δημόσιου Τομέα (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022»**

Παρόντες:

Δημήτρης Δημητρίου, πρόεδρος

Ζαχαρίας Κουλίας

Νίκος Γεωργίου

Μαρίνος Μουσιούπτας

Ανδρέας Πασιουρτίδης

Αλεξάνδρα Ατταλίδου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως επανεξέτασε σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 23 Νοεμβρίου 2022, τον πιο πάνω νόμο, τον οποίο η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε στις 3 Νοεμβρίου 2022 και του οποίου τμήμα ανατέμφθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατ' επίκληση του άρθρου 51.1 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Ο Υπουργός Οικονομικών, παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε στη συνεδρία της επιτροπής.

Όπως είναι γνωστό, με τον αναπεμφθέντα νόμο, ο οποίος κατατέθηκε στη Βουλή στις 27 Ιανουαρίου 2022, σκοπείται η τροποποίηση του περί του Ελέγχου της Ανάληψης Εργασίας στον Ιδιωτικό Τομέα από Πρώην Κρατικούς Αξιωματούχους και Ορισμένους Πρώην Υπαλλήλους του Δημοσίου και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Νόμου, ώστε να συμπεριληφθούν στο πεδίο εφαρμογής του και άλλοι αξιωματούχοι και υπάλληλοι του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, οι οποίοι υπηρετούν σε θέση ανώτερη της μισθοδοτικής κλίμακας Α13. Ειδικότερα, το πεδίο εφαρμογής του αναπεμφθέντα νόμου επεκτάθηκε, ώστε οι διατάξεις του εν λόγω Νόμου να εφαρμόζονται-

1. στον Γενικό και Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας,
2. στον Αρχιπύραρχο της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας,
3. στον Αρχηγό και Υπαρχηγό της Εθνικής Φρουράς,
4. στους δικαστές οιοδήποτε δικαστηρίου,
5. στα μέλη της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας,
6. στα μέλη του στρατού της Δημοκρατίας και
7. στα πρόσωπα τα οποία υπηρέτησαν με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

Οι κυριότεροι λόγοι της αναπομπής τμήματος του υπό αναφορά νόμου από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, όπως αυτοί εξάγονται από την επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας προς την Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, ημερομηνίας 17 Νοεμβρίου 2022, παρατίθενται ακολούθως αυτούσιοι και αυτολεξεί:

«1. Με τον υπό Αναπομπή Νόμο σκοπείται, μεταξύ άλλων, η ένταξη των αφυπηρετησάντων Δικαστών και του Γενικού και Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα στις πρόνοιες του περί Ελέγχου της Ανάληψης Εργασίας στον Ιδιωτικό Τομέα από πρώην Κρατικούς Αξιωματούχους και Ορισμένους Πρώην Υπαλλήλους του Δημοσίου και του Ευρύτερου Δημοσίου Τομέα Νόμου, Ν.114(Ι)/2007 και κατ' επέκταση να υποχρεούνται να υποβάλουν αίτηση στην ειδική Επιτροπή για την πρόθεσή τους να αναλάβουν οποιαδήποτε εργασία σε συγκεκριμένο εργοδότη στον ιδιωτικό τομέα εντός των πρώτων δύο ετών από την ημερομηνία αφυπηρέτησης ή τερματισμού της υπηρεσίας ή της θητείας τους.

2. Η συμπερίληψη των Δικαστών στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου προσκρούει στις πρόνοιες του Άρθρου 158.3 του Συντάγματος. Παρομοίως αυτό ισχύει και για την περίπτωση του Γενικού Εισαγγελέα και Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα αφού υπηρετούν με βάση τους ίδιους όρους όπως οι δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 112.4 του Συντάγματος.

3. Το Άρθρο 158.3 του Συντάγματος προβλέπει τα εξής:

«Νόμος θέλει προβλέψει περί της αντιμισθίας και των άλλων όρων υπηρεσίας των δικαστών των κατά την πρώτην παράγραφον του παρόντος άρθρου ιδρυθησομένων δικαστηρίων. Η αντιμισθία και οι λοιποί όροι υπηρεσίας οιοδήποτε δικαστού δεν δύναται να μεταβληθώσι δυσμενώς δι' αυτόν μετά τον διορισμόν αυτού.».

4. Κατά τον χρόνο διορισμού των Δικαστών, του Γενικού και Βοηθού Εισαγγελέα, δεν υφίσταντο οι υποχρεώσεις που επιβάλλει τώρα ο υπό Αναπομπή Νόμος οι οποίες υποχρεώσεις μεταβάλλουν δυσμενώς τους όρους εργοδότησης τους αφού κατά τον χρόνο διορισμού τους αποδέχθηκαν όρους εργοδότησης στους οποίους δεν περιλαμβανόταν τέτοια υποχρέωση υποβολής αιτήματος στην ανεξάρτητη ειδική επιτροπή η οποία εφαρμόζει το Ν. 114(I)/2007. Τέτοια μεταβολή των όρων εργοδότησης κατά τον τρόπο που τις επιβάλλει ο υπό Αναπομπή Νόμος στους εν ενεργεία Δικαστές, Γενικό και Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα, δεν μπορεί παρά να κριθεί αντισυνταγματική κατά τον τρόπο που έχουν κριθεί οι εκ των υστέρων μεταβολές των όρων εργοδότησης των Δικαστών όπως στην υπόθεση **Αλέξανδρος Φυλακτού κ.ά. ν. Κυπριακής Δημοκρατίας, (2013) 3 Α.Α.Δ. 565**, στην οποία αποφασίστηκε ότι οι πρόνοιες των περί Έκτακτης Εισφοράς Αξιωματούχων Εργοδοτούμενων και Συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Νόμων (Ν.112(I)/2011 και 193(I)/2011) και των περί Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων των Κρατικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Νόμων (Ν.113(I)/2011 και 191 (I)/2011) ήταν αντισυνταγματικές, στο μέτρο που αφορούν σε αποκοπές από τους μισθούς των Δικαστών. Κατά παρόμοιο τρόπο κρίθηκε και η απόφαση **Παπαδοπούλου ν. Κυπριακής Δημοκρατίας, Υπόθεση αρ. 620/2014 ημερομηνίας 19.12.2018** με την οποία κρίθηκε ότι η αποκοπή του χρέους

αναλογικής σύμβασης από τους μισθούς ή τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των Δικαστών ήταν αντισυνταγματική καθότι παραβίαζε το άρθρο 158.3 του Συντάγματος.

5. Η εν λόγω ρύθμιση αποτελεί επέμβαση στον τομέα της αποκλειστικής αρμοδιότητας και δικαιοδοσίας της δικαστικής εξουσίας κατά παράβαση της αρχής της διάκρισης των εξουσιών. Ο τρόπος ρύθμισης ελέγχου της εργασίας των Δικαστών μετά την αφυπηρέτησή τους είναι ζήτημα αμιγώς δικαστικό και θα πρέπει να επαφίεται στην απόλυτη και άνευ οποιουδήποτε επηρεασμού κρίση της δικαστικής εξουσίας να ρυθμίσει το ζήτημα αυτό. Κατ' αυτό τον τρόπο υπάρχει παραβίαση της Αρχής της Διάκρισης των Εξουσιών η οποία είναι όχι μόνο διάχυτη στο συνταγματικό στερέωμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, αλλά έχει πλειστάκις αναγνωρισθεί και επιβεβαιωθεί ως η αναγκαία υποστήλωση της πολιτειακής λειτουργίας (**Πρόεδρος της Δημοκρατίας v. Βουλή των Αντιπροσώπων (Αρ. 1)** (2009) 3 Α.Α.Δ. 23 και **Πρόεδρος της Δημοκρατίας v. Βουλή των Αντιπροσώπων, Αναφορά Αρ. 3/2014, ημερ. 31.10.2014**).

Η αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών απαγορεύει και αποκλείει την άσκηση ή την ανάληψη εξουσίας εκτός της σφαίρας της αντίστοιχης αρμοδιότητας εκάστης εκ των τριών πολιτειακών εξουσιών, (**Πρόεδρος της Δημοκρατίας v. Βουλή των Αντιπροσώπων (Αρ. 3)** (1994) 3 Α.Α.Δ. 93). Το πεδίο λειτουργίας των τριών πολιτειακών εξουσιών διαχωρίζεται αυστηρά και αποκλείεται η ανάληψη ή η άσκηση οποιασδήποτε αρμοδιότητας από οποιαδήποτε από τις τρεις εξουσίες που δεν αποδίδεται σ' αυτήν από το Σύνταγμα ή δεν εμπίπτει στο πεδίο της λειτουργίας της λόγω των εγγενών χαρακτηριστικών της. Το κριτήριο για την ταξινόμηση των κρατικών λειτουργιών, όπου αυτές δεν κατανέμονται ρητά από το Σύνταγμα, είναι ουσιαστικό και συναρτάται με τα εγγενή χαρακτηριστικά και την εσωτερική φύση τους (**Diagoras Development Ltd v. National Bank of Greece S.A.** (1985) 1 CLR 581). Ο Νόμος καταστρατηγεί την Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών, την οποία ο Νομοθέτης οφείλει να σέβεται όταν νομοθετεί και

συνεπώς να μην υπερβαίνει το πεδίο της αρμοδιότητάς του, όπως αυτό χορηγείται από το άρθρο 61 του Συντάγματος.

6. Ήδη διά του άρθρου 12 του περί Δικηγόρων Νόμου, Κεφ. 2 υπάρχει ρύθμιση της άσκησης του δικηγορικού επαγγέλματος από πρώην Δικαστές το οποίο προβλέπει τα εξής:

«12. Ανεξάρτητα από οποιαδήποτε διάταξη που περιέχεται στο άρθρο 8, κανένα πρόσωπο το οποίο κατέχει δικαστικό λειτούργημα, το οποίο αποχωρεί ή αφυπηρετεί της υπηρεσίας της Δημοκρατίας από το λειτούργημα αυτό, δε θα δικαιούται να εμφανίζεται ως δικηγόρος ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου για περίοδο ενός έτους μετά την αποχώρηση ή αφυπηρέτηση του από την υπηρεσία αυτή.».

7. Το πνεύμα δε του Ν. 114(Ι)/2007 δεν φαίνεται να εξυπηρετείται με τον υπό Αναπομπή Νόμο αφού οι Δικαστές και ο Γενικός και Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας δεν χαράσσουν πολιτική αλλά εφαρμόζουν το Νόμο. Δεν έρχονται σε επαφή με μελλοντικούς εργοδότες αλλά παρέχουν νομικά ευρήματα προς διάδικους/Υπουργεία/Υπηρεσίες.

8. Οι αρμοδιότητες των Δικαστών, του Γενικού και Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα είναι πολύ ευρείες και σε περίπτωση που δημοσιευτεί και τεθεί σε ισχύ ο υπό Αναπομπή Νόμος θα συνεπάγεται ότι θα πρέπει για κάθε ενασχόλησή τους με νομική εργασία στον ιδιωτικό τομέα να υποβάλλουν αίτηση στην ειδική Επιτροπή. Ειδικότερα, σε σχέση με τον ρόλο του Γενικού και Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα δημιουργείται εντονότερη πρακτική περιπλοκή στην αναγκαιότητα αίτησης στην ειδική Επιτροπή αφού κάθε φορά που ως ιδιώτες θα αναλαμβάνουν νομική εργασία θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι ο εκάστοτε λειτουργός της Νομικής Υπηρεσίας ο οποίος ενεργούσε για τους αξιωματούχους αυτούς, δεν χειρίστηκε ζητήματα που αφορούσαν συγκεκριμένη εταιρεία ή πρόσωπο για το οποίο ο πρώην Γενικός και Βοηθός Εισαγγελέας θα ενεργήσει ως ιδιώτης δικηγόρος τους.».

Η εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, κατά την εξέταση του αναπεμφθέντος νόμου από την επιτροπή, αναφέρθηκε αναλυτικά στους λόγους για τους οποίους κρίθηκε σκόπιμη η αναπομπή τμήματος του νόμου στη βάση της πιο πάνω επιστολής του Προέδρου της Δημοκρατίας, επαναλαμβάνοντας ότι η ψηφισθείσα νομοθεσία αντίκειται στις πρόνοιες του άρθρου 158.3 του Συντάγματος, καθώς και στην αρχή της διάκρισης των εξουσιών. Ειδικότερα, σημείωσε ότι ο τρόπος ρύθμισης του ελέγχου της εργασίας των δικαστών μετά την αφυπηρέτησή τους πρέπει να επαφίεται στην απόλυτη κρίση της δικαστικής εξουσίας.

Παράλληλα, η ίδια εκπρόσωπος αναφέρθηκε σε πρακτικές δυσκολίες εφαρμογής επιμέρους διατάξεων του περί του Ελέγχου της Ανάληψης Εργασίας στον Ιδιωτικό Τομέα από Πρώην Κρατικούς Αξιωματούχους και Ορισμένους Πρώην Υπαλλήλους του Δημοσίου και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Νόμου σε σχέση με τον Γενικό Εισαγγελέα και τον Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα. Ειδικότερα, έκανε αναφορά στο άρθρο 4 του εν λόγω νόμου, στο οποίο καθορίζονται τα στοιχεία τα οποία η Ανεξάρτητη Ειδική Επιτροπή λαμβάνει υπόψη κατά την εξέταση αίτησης προσώπου για ανάληψη εργασίας στον ιδιωτικό τομέα.

Στο πλαίσιο της συζήτησης τα μέλη της επιτροπής διαφώνησαν με τους λόγους της αναπομπής και σημείωσαν ότι με τον υπό αναπομπή νόμο δεν επηρεάζονται οι όροι εργοδότησης των δικαστών, του Γενικού Εισαγγελέα και του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα. Ειδικότερα, επισήμαναν ότι ο εν λόγω νόμος εισάγει ρυθμίσεις οι οποίες δεν αφορούν εν ενεργεία δικαστές αλλά πολίτες οι οποίοι έχουν αποχωρήσει από το δικαστικό σώμα. Συναφώς, δεν τίθεται ζήτημα παραβίασης του άρθρου 158.3 του Συντάγματος ούτε και της αρχής της διάκρισης των εξουσιών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στην ολομέλεια του σώματος την απόρριψη της αναπομπής.

23 Νοεμβρίου 2022

Αρ. Φακ. 23.01.063.024-2022

ΜΣ/ΘΚ/ΠΧ'Ν